

EURO-MEDITERRANEAN RESEARCH CENTER
FOR ONCOLOGY AND PALLIATIVE CARE

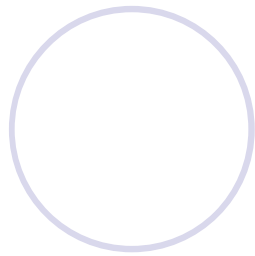
Η χρήση εναλλακτικών και συμπληρωματικών θεραπειών στην νοσηλευτική φροντίδα του καρκίνου

Δρ. Ανδρέας Χαραλάμπους
Λέκτορας Ογκολογικής Νοσηλευτικής

Υπεύθυνος Ευρώ-Μεσογειακού Ερευνητικού Εργαστηρίου Ογκολογικής
και Ανακουφιστικής Φροντίδας
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Σχολή Επιστημών Υγείας

Vis medicatrix naturae...

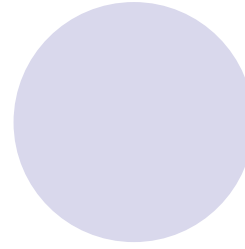
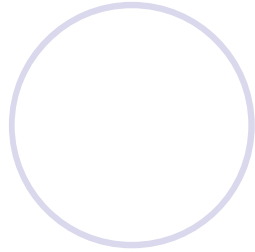

Ορισμός...

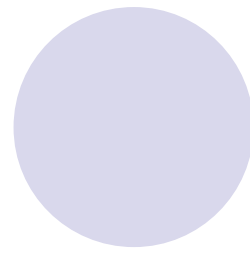
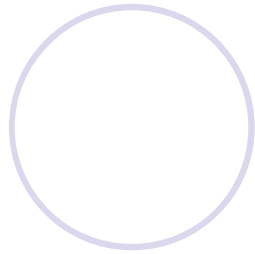
- Οι εναλλακτικές και συμπληρωματικές θεραπείες, εμπίπτουν σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας στην γενικότερη κατηγορία των παραδοσιακών ιατρικών με τον τίτλο “Traditional Medicine”
- Αναφέρονται ως: “Alternative and Complementary Medicine-CAM” ή ως «Cognitive–behavioral strategies»

Ορισμός...

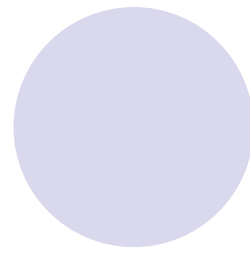
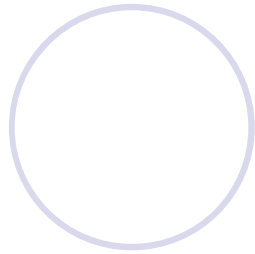
- Η εναλλακτικές / συμπληρωματικές θεραπείες είναι η χρήση των μέσων, εκτός από, ή αντί συμβατικών, για την θεραπεία της ασθένειας ή του πόνου.
- Υπάρχουν μέρη της διαμάχης που περιβάλλουν την μεθόδους αυτές, ειδικά στο χώρο καρκίνου, επειδή κάποιες από αυτές θεωρούνται ως μη αποδεδειγμένες, όσον αφορά τον ιατρικό κόσμο.

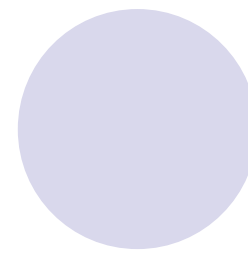
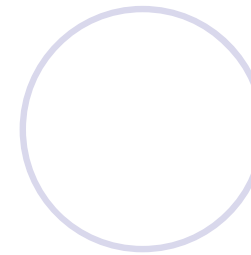
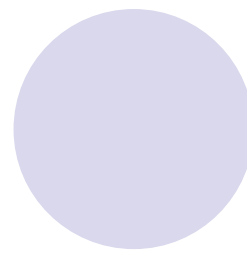
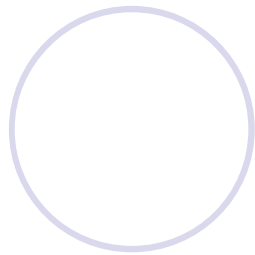
- Ένας στους δύο πάσχοντες από καρκίνο στρέφεται στις συμπληρωματικές (εναλλακτικές) θεραπείες για να αντιμετωπίσει καλύτερα τη νόσο, αναφέρει η επιθεώρηση «*Cancer*».
- Η σχετική μελέτη βασίστηκε σε 4.139 πάσχοντες από καρκίνο, από τους οποίους οι ερευνητές πήραν συνέντευξη 10 έως 24 μήνες μετά τη διάγνωση της ασθένειάς τους.

- Οι συμπληρωματικές θεραπείες χρησιμοποιούνταν πιο συχνά από τις γυναίκες (59% έναντι 43% των ανδρών), ιδίως από όσες έπασχαν από καρκίνο του μαστού ή των ωοθηκών, καθώς και από τους νεώτερους, πιο μορφωμένους και πιο εύπορους ασθενείς.
- Στην Ελλάδα, η χρήση των συμπληρωματικών θεραπειών κερδίζει ολοένα και περισσότερους γιατρούς και ασθενείς.

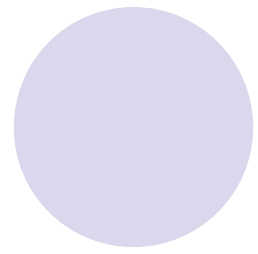
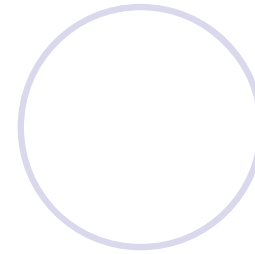
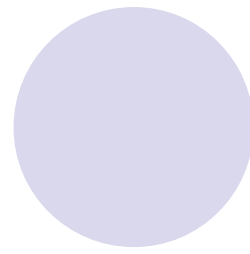
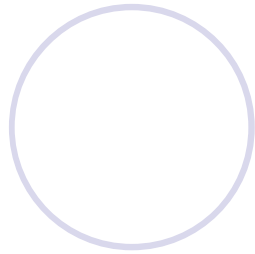
- Στην Ευρώπη, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπολογίζεται ότι ποσοστό 33% του πληθυσμού των 25 κρατών μελών, χρησιμοποιούν εναλλακτικές ή συμπληρωματικές ιατρικές μεθόδους.
- Η μεγάλη ζήτηση των θεραπειών αυτών από τον πληθυσμό παγκοσμίως, οδήγησε τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας να εκδώσει ειδική πολυσέλιδη αναφορά με τίτλο *“WHO Traditional Medicine Strategy 2002-2005”* .

Στην Κύπρο...

EURO-MEDITERRANEAN RESEARCH CENTER
FOR ONCOLOGY AND PALLIATIVE CARE

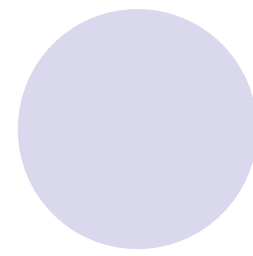
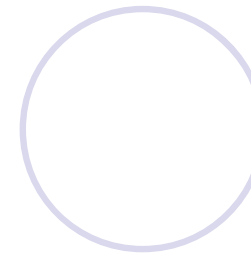
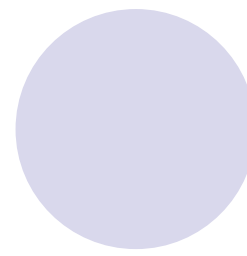
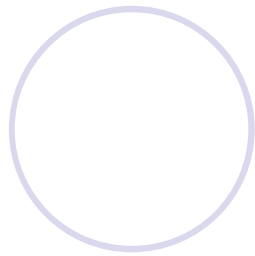

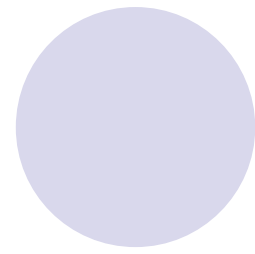
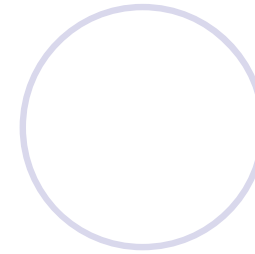
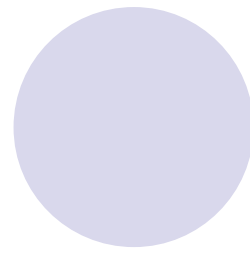
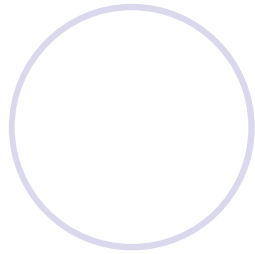
Ο σκεπτικισμός τρέφεται από την
αμφισβήτηση της αποτελεσματικότητας
τους...

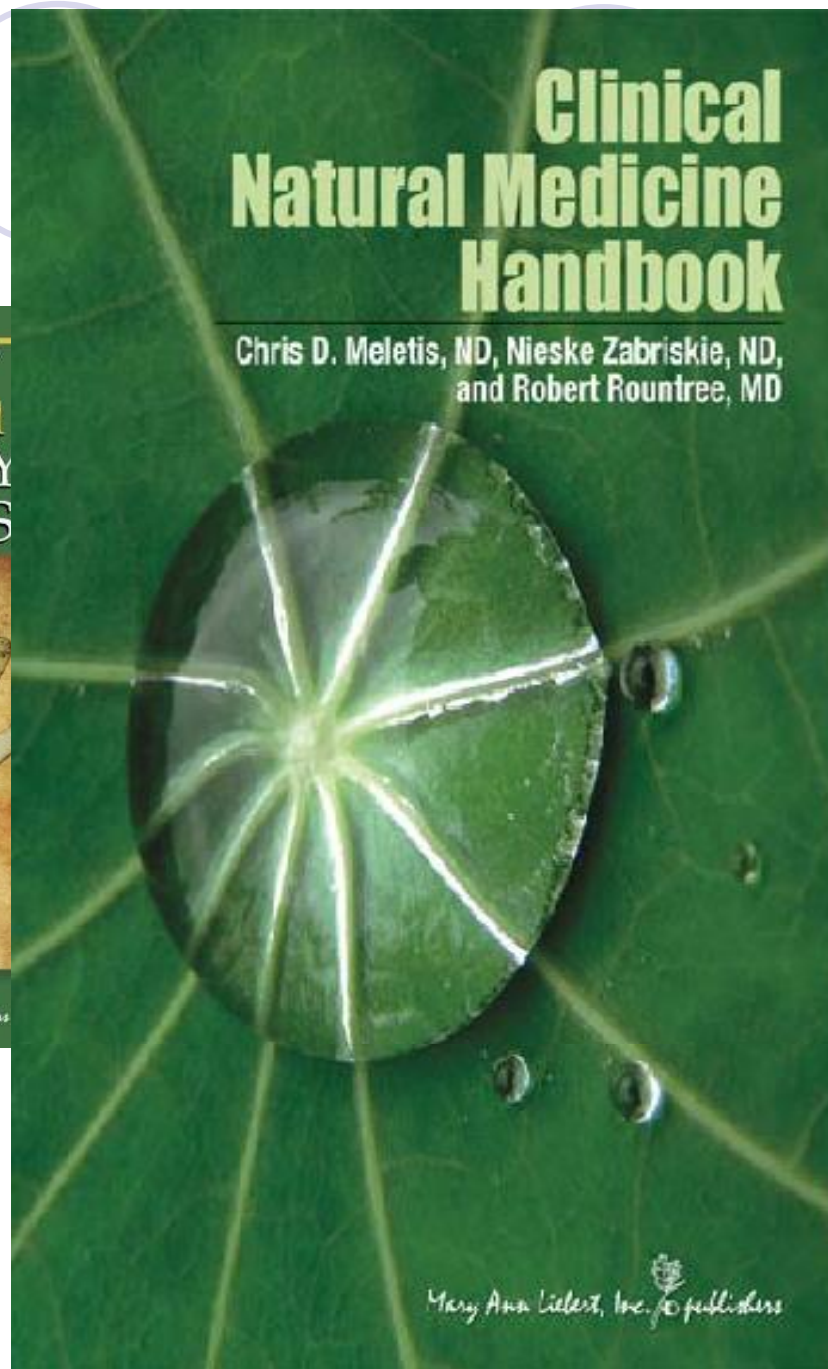
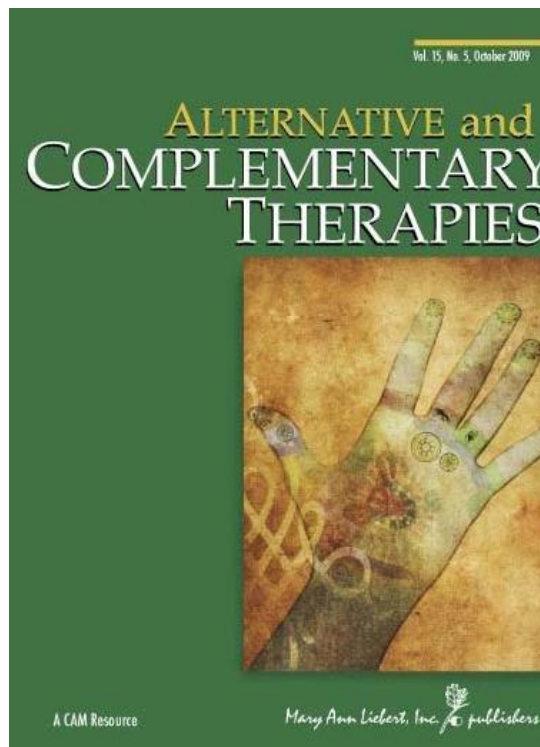
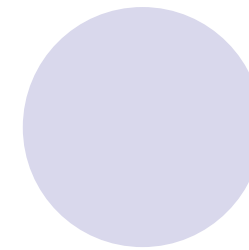
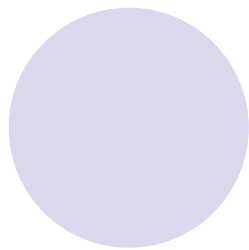
Κάποιοι θεωρούν αυτές τις μεθόδους ως αγυρτείες ή ακόμα και τσαρλατινισμούς...

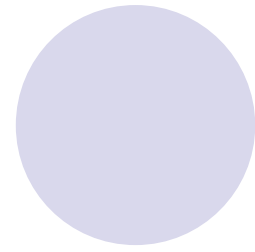
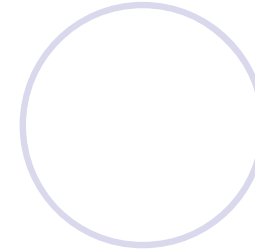
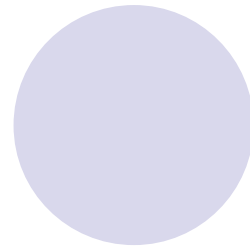
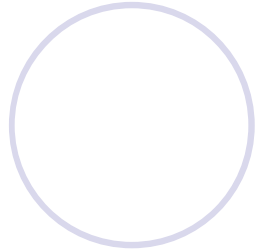

Λανθασμένα όμως...

...αφού σήμερα μπορούν να εφαρμοστούν
ως μέρος μιας τεκμηριωμένης πρακτικής
για την διαχείριση συμπτωμάτων...

Γιατί αυτές οι εναλλακτικές μέθοδοι είναι τόσο δημοφιλείς ανάμεσα στους ασθενείς με καρκίνο....;

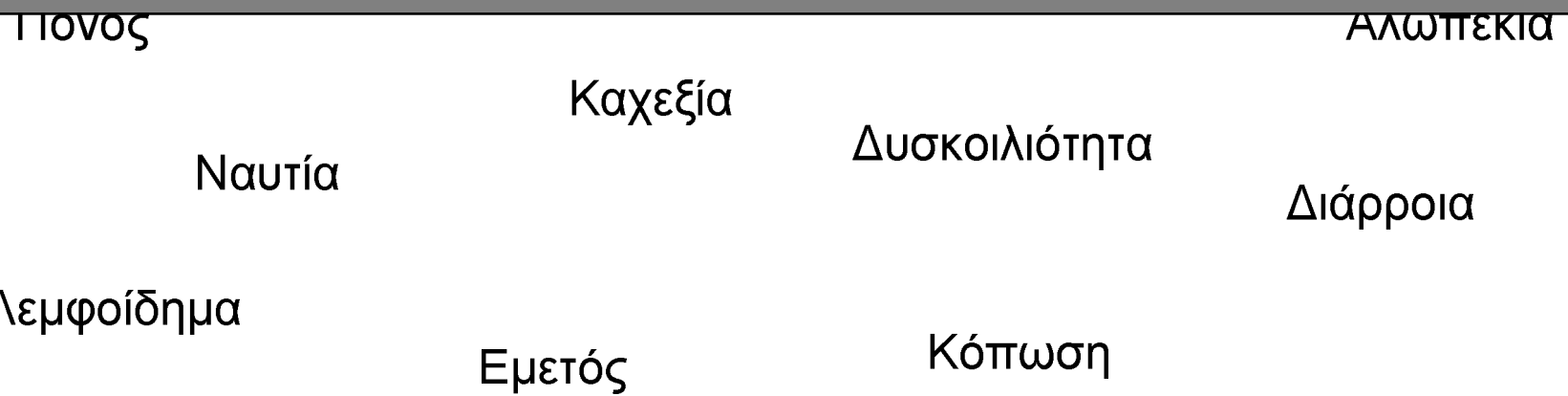

- Είναι μη επεμβατικές
- Μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα από τον ίδιο τον ασθενή
- Ενισχύουν το αίσθημα έλεγχου (Nainis et al 2006, Richardson et al 2000)

Αδυναμία πλήρους έλεγχου από τις συμβατικές μεθόδους

- **Στις ΗΠΑ οι ασθενείς ξοδεύουν πάνω από 34 δισεκατομμύρια δολάρια κάθε χρόνο σε τέτοιες θεραπείες...**

Οι εναλλακτικές και συμπληρωματικές μέθοδοι μπορεί να χρησιμοποιηθούν μόνες τους, ή σε συνδυασμό, με άλλες φαρμακευτικές μεθόδους.

Οι προσεγγίσεις αυτές μπορεί να είναι αποτελεσματικές στην διαχείριση διαφόρων συμπτωμάτων με την προαγωγή της χαλάρωσης του ασθενή και,

Σε συνδυασμό με κάποια φαρμακευτικά σκευάσματα μπορεί να μειώσουν την δόση ή τη συχνότητα λήψης αυτών των σκευασμάτων (π.χ αντιεμετικά)

Οι εναλλακτικές και συμπληρωματικές θεραπείες περιλαμβάνουν:

- Diet and environment (Rhodes & McDaniel 2001)
- Acupuncture – (Vickers, 1996)
- Acupressure (Dibble et al, 2000)
- Progressive muscle relaxation - PMR
- Interactive guided imagery - IGI
- Virtual reality – VR – Εικονική Πραγματικότητα
- Hypnosis – Ύπνωση
- Massage and aromatherapy
- Art and music therapy

Βελονισμός

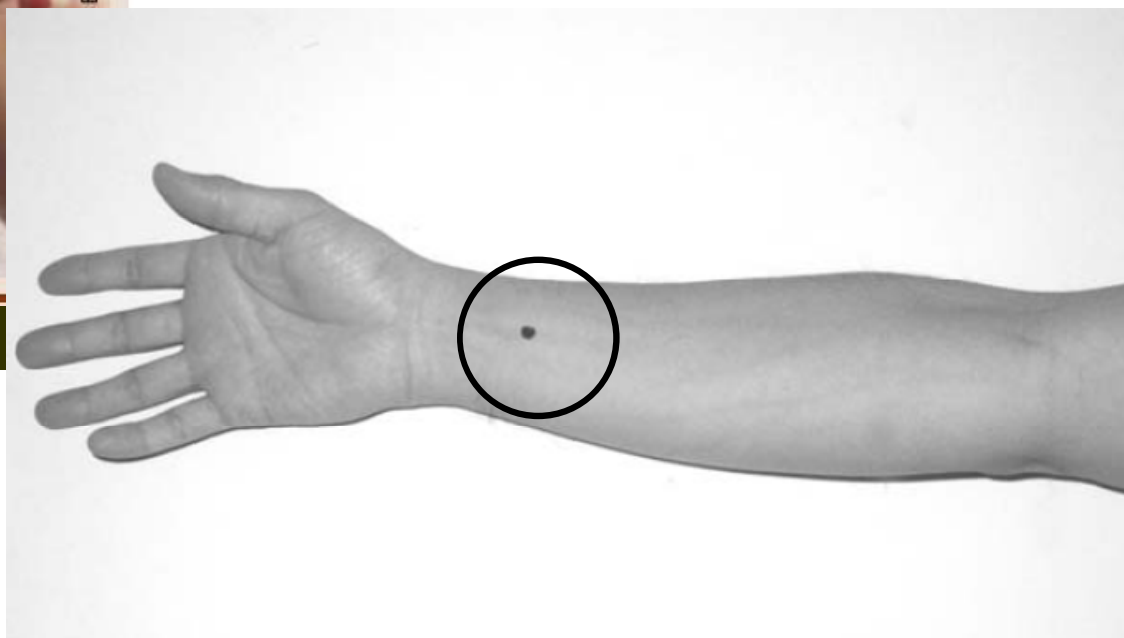
- Ο βελονισμός αποτελεί την 4η πιο δημοφιλή μεταξύ των ογκολογικών ασθενών, συμπληρωματική παρέμβαση και την 1η σε αποδοχή μεταξύ της ιατρικής κοινότητας.
- Δημοσιευμένες μελέτες αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητα του βελονισμού στη μείωση της ναυτίας και του εμέτου που δημιουργεί η χημειοθεραπεία σε ασθενείς με μαστεκτομή...

- Στις αγγειοκινητικές διαταραχές, στην ξηροστομία και στην ξηροστομία από ακτινοθεραπεία,
- Πρόσφατες ενδείξεις της κλινικής έρευνας βεβαιώνουν ότι ο βελονισμός είναι ωφέλιμος όχι μόνο στην ναυτία και την τάση έμετου την σχετιζόμενη με την χημειοθεραπεία αλλά και στον ίδιο τον καρκινικό πόνο.

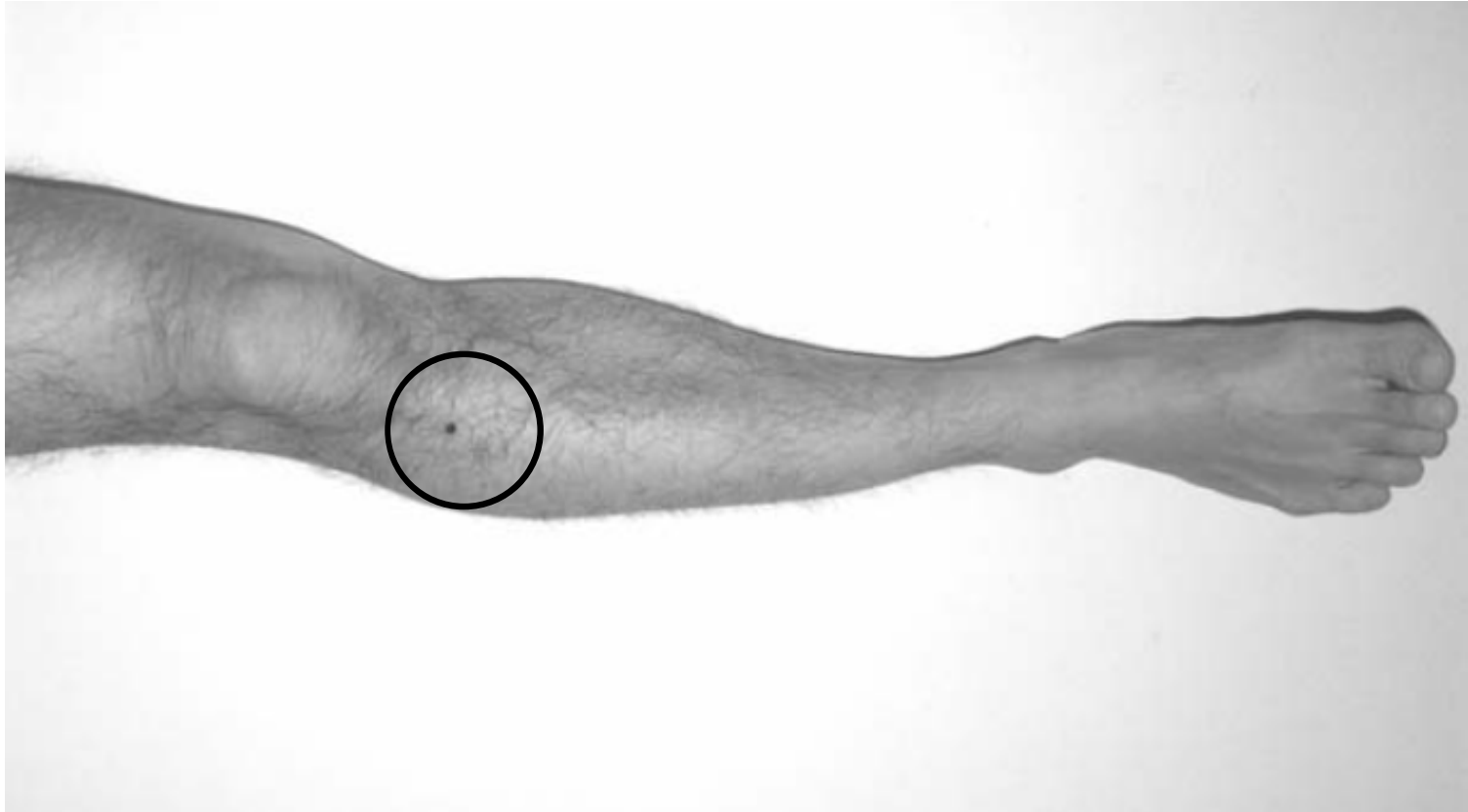

EURO-MEDITERRANEAN RESEARCH CENTER
FOR ONCOLOGY AND PALLIATIVE CARE

P6 acupressure/acupuncture point

Point ST36

Guided Imagery – Κατευθυνόμενος οραματισμός (ΚΟ)

- Ο ΚΟ χρησιμοποιεί τον οραματισμό, που αποτελεί την γλώσσα του υποσυνείδητου.
- Ο ΚΟ αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο που βοήθα τον ασθενή να έρθει σε επαφή με τις εσωτερικές του δυνάμεις και πόρους που θα τον βοηθήσουν σε γνωστικό και σωματικό επίπεδο (Lang, 1979)

- Ο ρόλος του «οδηγού – κατευθυντή» δεν εστιάζεται στην παραγωγή «καλυτέρων» εικόνων για τον ασθενή,
 - αλλά η διευκόλυνση της ενίσχυσης του υποσυνείδητου οραματισμού τον οποίο ο ασθενής ήδη έχει,
 - Και η διευκόλυνση της επιτυχούς εφαρμογής του από τον ίδιο τον ασθενή (χωρίς καθοδήγηση)

Αποτελέσματα

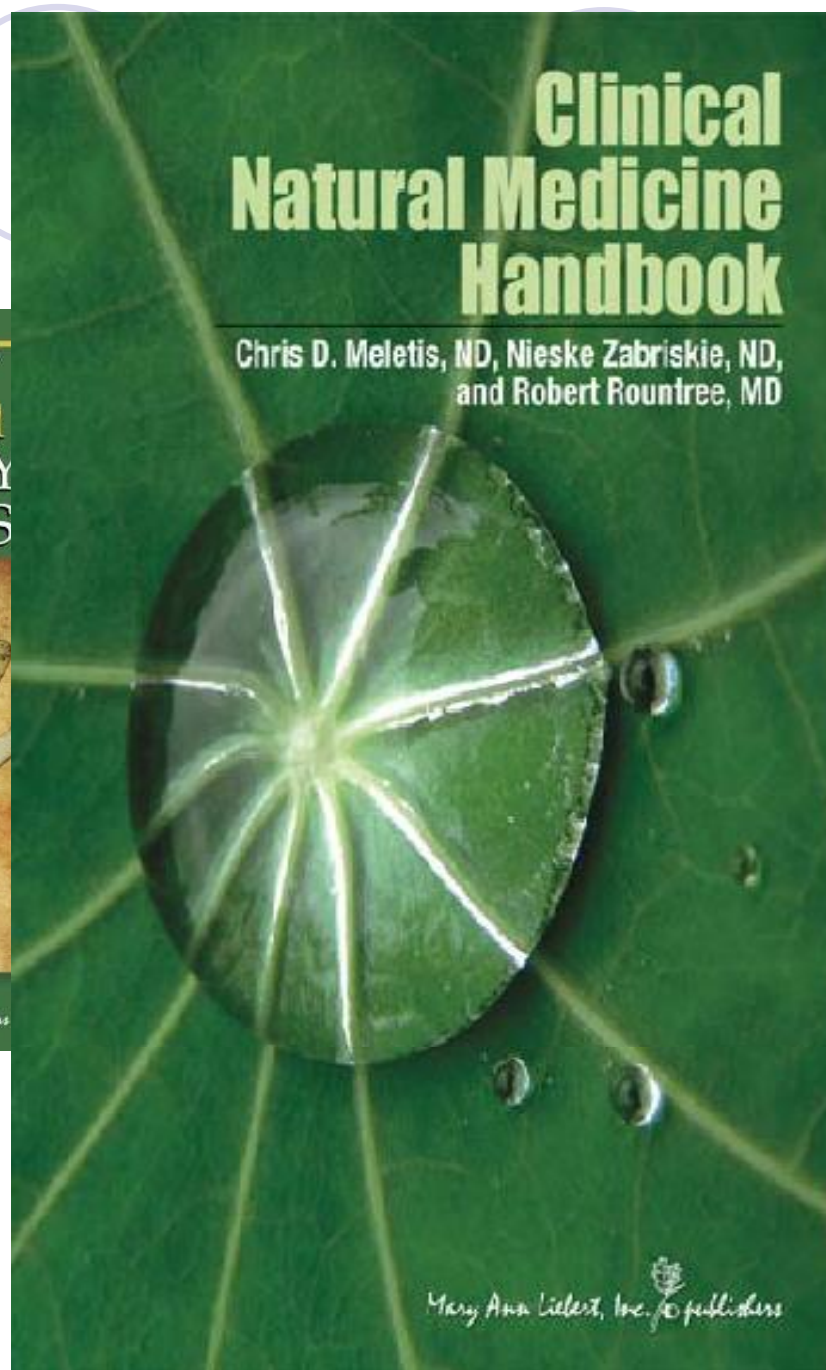
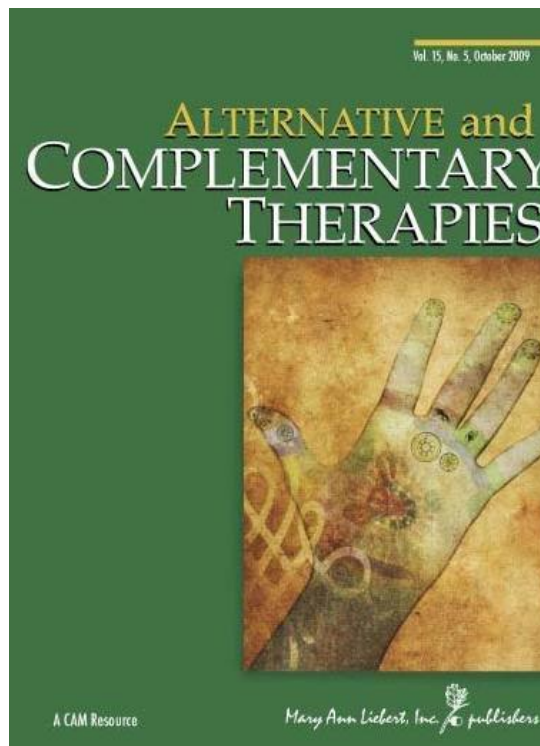
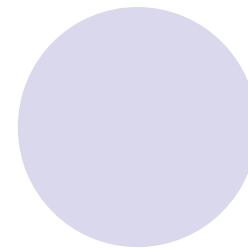
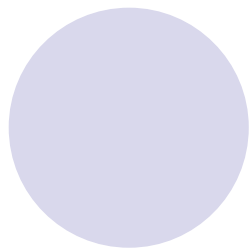
- Οι εναλλακτικές / συμπληρωματικές μέθοδοι αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια των νοσηλευτών.
- Μπορεί να αποτελέσουν μέρος μιας ευρύτερης τεκμηριωμένης πρακτικής.
- Έχουν αδιαμφισβήτητα συμβολή στην ενδυνάμωση των ασθενών και την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους

EURO-MEDITERRANEAN RESEARCH CENTER
FOR ONCOLOGY AND PALLIATIVE CARE

Ευχαριστώ...

Βιβλιογραφία

- 1. “*WHO Traditional Medicine Strategy 2002-2005*”
- 2. European Forum for Complementary and Alternative Medicine
<http://www.efcam.eu/content/view/16/34>
- 3. Molassiotis A, Fernadez-Ortega P, Pud D, Ozden G, Scott JA, Panteli V, Margulies A, Browall M, Magri M, Selvekerova S, Madsen E, Milovics L, Bruyns I, Gudmundsdottir G, Hummerston S, Ahmad AM, Platin N, Kearney N, Patiraki E. **Use of complementary and alternative medicine in cancer patients: a European survey.** : Ann Oncol. 2005 Apr;16(4):655-63.
- 4. Träger-Maury S, Tournigand C, Maindrault-Goebel F, Afchain P, de Gramont A, Garcia-Larnicol ML, Gervais H, Louvet C. **Use of complementary medicine by cancer patients in a French oncology department.** Bull Cancer. 2007 Nov 1;94(11):1017

Βιβλιογραφία

- 5. Thompson EA, Mathie RT, Baitson ES, Barron SJ, Berkovitz SR, Brands M, Fisher P, Kirby TM, Leckridge RW, Mercer SW, Nielsen HJ, Ratsey DH, Reilly D, Roniger H, Whitmarsh TE. **Towards standard setting for patient-reported outcomes in the NHS homeopathic hospitals.** Homeopathy. 2008 Jul;97(3):114-21.
- 6. Simon L, Prebay D, Beretz A, Bagot JL, Lobstein A, Rubinstein I, Schraub S. **Complementary and alternative medicines taken by cancer patients.** Bull Cancer. 2007 May 1;94(5):483-8
- 7. Banerji P, Campbell DR, Banerji P, **Cancer patients treated with the Banerji protocols utilising homoeopathic medicine: a Best Case Series Program of the National Cancer Institute USA.** Oncol Rep. 2008 Jul;20(1):69-74.